

REVISTE LITERARE DOBROGENE**DOBROGEA**

(Tulcea, 1935)

LITERARĂ

În al său "Dicționar al presei literare românești" (1790-1982), apărut la Editura Științifică și Enciclopedică, București 1987, I. Hangiu cercetează, pentru spațiul dobrogean, următoarele publicații:

*până la primul război mondial: "Columna lui Ovidiu" (1896), "Tomis" (1899), "Ovidiu" (1898-1910),

"România Mare" (1913-1916),

"Dobrogea jună" (1904-1944).

*perioada interbelică:

"Analele Dobrogei" (1920),

"Farul" (1919-1922),

"Farul literar" (1921),

"Marea Negră" (1923-1935),

"Marea noastră" (1927-1928),

"Dobrogea literară" (1925),

"Plaiuri dobrogene"

(1926-1927),

"Geana mării" (1933), "Graiul Dobrogei" (1936), "Gânduri de la mare" (1937-1942),

"Pontice" (1939-1940), "Litoral" (1939-1949),

"Cronica literară" (1937), "Dobrogea de Sus" (1937).

Revistele amintite apăreau la Constanța. Pentru Tulcea erau recenzate: "Voința Tulcei" (1896-1897) și "Vremea nouă" (1911-1912).

Ne vom opri, deocamdată, asupra unei publicații care nu a reținut atenția cercetătorilor, fie că a trecut neobservată, fie că a fost confundată cu

Mihai MARINACHE

revista omonimă care apăruse la Constanța în 1925, fie că sub aspect valoric nu prezenta interes.

În lucrarea editată de muzeul "Delta Dunării" Tulcea, 1979, "100 de ani de presă tulceană (1878-1979)", P. Zaharia cerceta la B.A. R.S.R. (cota PI 15899) revista "Dobrogea literară", apărută la Tulcea în 1935, evidențiind însă prea puține aspecte despre teulurile publicației (erau citate câteva rânduri dintr-o cronnică, se selecta o știre importantă dintr-o recenzie și se citau două epigrame).

Cercetarea noastră și-a pro-

pus să surprindă întreaga problematică a revistei: **I. Prezentare**

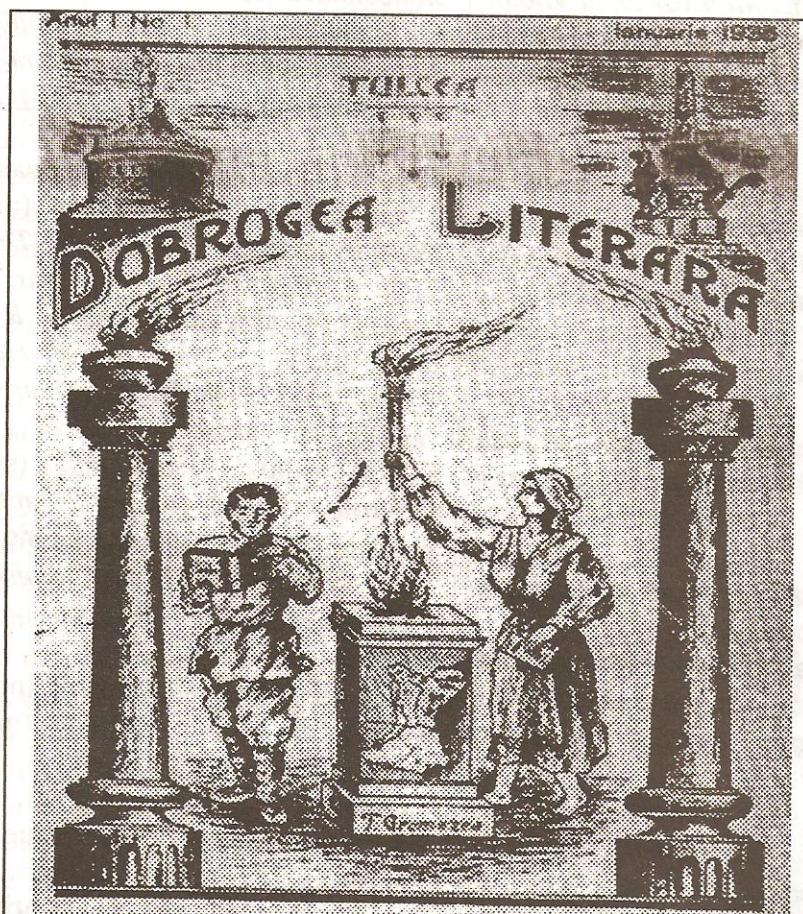
● **Dobrogea literară**, an I, nr. 1 (ianuarie 1935), Tulcea;

● **comitetul de conducere**: Florin Calafateanu, N. Lerescu, G. Anastasiu, Timofti I. Timofti, Gema Raloiu (G. Maraloiu);

● în nr. 3 (martie) 1935 în comitet nu apare N. Lerescu.

● în nr. 4 (aprilie) 1935 comitetul de conducere apare fără G. Anastasiu (demisionat);

● **redacția și administrația**: str. Paul Stătescu, 4;

Concordiei, 18; str. Buna Vestire, 76;
 ● abonament anual 60 de lei, un număr 5 lei.
 ● tipografii: "Curierul Tulcei" (nr. 1-2),
 "Dobrogea" C. Doncef (nr. 3-4);
 ● format 24 x 16 (un număr are 30 pagini).

II. Programul revistei

În nr. 1 (ianuarie) 1935, comitetul semnează un "Cuvânt înainte!", însuflare de cunoscutul îndemn "Pe-al nostru străg e scris unire..." (se citează catrenul).

"Diversele probleme la ordinea zilei, privitoare la Dobrogea, cer imperios afirmarea energiei românești-ca o reacțune împotriva unor tendințe ale streinismului, de înjosire și suprimare a elementului național.

Revista "Dobrogea literară" nu are pretențiunea de a săvârși în întregime această măreată și grea operă, ci vine să aducă o modestă contribuție la activitatea de **unificare sufletească**, pe care o desfășoară - cu destul entuziasm - cele câteva instituții culturale-naționale, din cuprinsul provinciei noastre.

Fiecare, după aptitudinile și puterile sale, este chemat să colaboreze pe tărâm literar, religios și național.

Se vor publica:

- **Schite, nuvele, poezii originale, cum și folclor specific dobrogean.**
- **Articole tratând chestiuni de religie socială**
- **Bucăți în care se vor descrie poetic: colțuri pitorești din Dobrogea, cum și regiuni cu însemnatate istorică (...)**

Tineretul va avea toată posibilitatea de a-și evidenția talentul într-o întrecere nobilă, canalizând astfel prisosul de energie tinerească pentru un folos obștesc (...).

Înțelegem să dăm autoritatea cuvenită bisericii ortodoxe, care a fost, este și va fi temelia solidă pe care se ridică statul român.

Primim cu respect sfaturile oamenilor cu experiență; ele dovedesc, pe lângă multe altele, atenția deosebită care trebuie să fie acordată tinerului.

Toți cei ce simt românește și înțeleg necesitatea unei afirmații naționale, să vină!

Cum se va vedea, distanța dintre programul preconizat și publicarea textelor este destul de mare. Se facea simțită absența timp de trei decenii a unei publicații de gen, care ar fi trebuit

să motiveze talentele locale și să întrețină un climat literar și cultural elevat.

Din nr. 1 (ianuarie) 1935 cititorul ia acț de amplierea activității unor "societăți culturale-naționale" conduse de notabilități locale, adăpostite de *Cercul didactic*, cu sediul în str. Ștefan cel Mare, 23: *Asociația profesorilor Secundari*, *Liga Antirevizionistă*, *Liga Culturală* (președinte prof. Al. Calafateanu), *Tulcea Culturală* (președinte dr. V. Iorgulescu), *Societatea pentru emanciparea femeii române*, *Biblioteca publică*, *Comitetul pentru ajutorarea coloniștilor macedoneni*, *Redacția "Dobrogea literară"*.

III. Tematica revistei. Genuri abordate

POEZIA

Timofti I. Timofti "Tablou de noapte", "Cântecul lebedei" (nr. 1), "Salcie bătrână" (nr. 4); **Nicolae Lerescu** "Mi-e dor", "Te-am iubit" (nr. 1); **G. Anastasiu** "S-a stins" (nr. 1), "Dobrogea" (nr. 2); **Augustin Dugășescu** "România în veci unită" (nr. 2), "Odă martirilor Horea, Cloșca și Crișan" (nr. 3); **C.M. Trifan** "Moartea lui Decebal" (nr. 1), "Romanță" de toamnă" (nr. 3); **Speranța Ciorbagioglu** "Te aşteptam" (nr. 2); **Trandafir Olteanu** "O clipă" (nr. 3), "Noaptea învierii" (nr. 4), "Nepoții" (nr. 2); **D.M. Chiriac** "Despărțire" (nr. 2); **Mia Maricel Mușat** "Epistolă" (nr. 3);

PROZA

Stelian Popovici "Dușmănie" (nr. 2); **Timofti I. Timofti** "La un borș de pește" (nr. 3); **D. Iordan** "Prima dezamăgire" (nr. 4).

În aceeași sferă de preocupări, vizând mai mult aspecte culturale și de informație, se includ câteva articole și mici studii: **G. Maraloi** "Romantismul" (nr. 3); **Christofor - Dan Samsonic** "Despre...literatură, literați și <<sezon literar>>. Păreri și propuneră" (nr. 3), "Despre edituri, pseudonime" (nr. 4).

FOLCLOR DOBROGEAN

Pușchilă I., elev Liceul "Prințul Carol" Tulcea (nr. 1); *Culegeri din popor. Strigături la horă* (Somova); *Cântece populare* (nr. 2).

Aurel Gheorghiu (Turda): *Strigături la horă* (nr. 2), *Strigături la horă* (nr. 3).

Cu interes mai pot fi citite și citate pentru valoarea lor de document câteva articole semnate de Paula Stamatescu "Din pitorescul Dobrogei. Niculitelul" (nr. 3), "Porțile la țară" (nr. 4);

Timofti I. Timofti. "Din pitorescul Dobrogei .Sf. Gheorghe"(nr. 4); A. Gheorghiu "Mărțișorul" (nr.3); G. Anastasiu "Dobrogea" (nr. 2) și a.

"Articole tratând chestiuni de religie socială"

Consecvenții programului menționat, membrii comitetului de conducere contribuie "la activitatea de unificare sufletească pe care o desfășoară cele câteva instituții culturale-naționale din cuprinsul provinciei", publicând articole semnate de Econ. I. Vasilian (catedrala Tulcea): "Biserica națională" (1), "Lupta contra Bisericii noastre"(2), "Odinioară"(4)

Deși nu se specifică, unele rubrici aspiră să se permanentizeze: recenzii, epigrame, glume, Frângurele (maxime,n.n.), poșta redacției. Sub semnatura Cronicar se salută apariția revistelor "Copilul dobrogean" și "Viața adevărată", ultima fiind organul societății clerului "Solidaritatea" - secția Tulcea, care apare sub conducerea preot Econ I. Vasilian.

În spiritul entuziastului "Cuvânt înainte!", Paula Stamatescu (Nicușor) îi încurajează pe tineri să scrie, iar comitetul aduce mulțumiri vii pentru contractarea abonamentelor de sprijin unor personalități locale: V. Iorgulescu, cpt. dr. George Nițescu, Paula Stamatescu, M. Brătescu, directoarea liceului de fete, prof. M. Grigorescu, av. Costel Săndulescu.

George Maraloiu solicită învățătorilor și profesorilor să trimită reviste folclor, aspecte privind istoricul satelor, anchete asupra vieții țăranului dobrogean. (nr.3)

Studiind cu mai multă atenție paginile revistei, cercetătorul poate înțelege și frământările timpului, ale comitetului de conducere, reușitele și neîmplinirile. De exemplu, Florin Calafateanu, primul din comitet, nu semnează nici un material. N. Lerescu, administrator, (nr. 1) e înlocuit cu George Maraloi (2) și se primește demisia lui G. Anastasiu (4)

Nu am întâlnit referiri în presa timpului în legătură, mai ales cu dispariția acestei reviste. Cele 4 numere (ianuarie-aprilie 1935) existente la Biblioteca Academiei însumează 120 pagini. Revista nu a impus în plan literar și cultural talente autentice și nu a reușit, din variate pricini, să supraviețuiască. Din păcate, comitetul de conducere nu a reușit să atragă, prin colaborări, și câteva nume prestigioase. Cercetătorul Nicolae Rusali îi

găsea un merit, în special "pentru efortul susținut în domeniul culegerii și valorificării folclorului nord-dobrogean".

În perspectiva timpului, acest fapt nu mai poate fi susținut cu aceeași tărie.

"Dobrogea literară, Tulcea (1935) nu a avut șansa revistei cu același nume, apărută la Constanța în 1925, ca supliment cultural și literar al ziarului "Dobrogea jună" (1904-1944). Deși a apărut doar în perioada aprilie-noiembrie 1925, bilunarul constanțean "Dobrogea literară" s-a impus prin contribuția unor nume prestigioase: Hortensia Papadat-Bengescu, C. Brătescu, N. Dunăreanu, O. Tafrali.

*

- 1.I.Hangiu "Dicționar al presei literare românești" (1790-1982), Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987, 510 p.
2. P. Zaharia "100 de ani de presă tulceană" (1879-1979), supliment PEUCE, 1979, editată de Comitetul Județean pentru Cultură Tulcea și Muzeul "Delta Dunării", 120 p.
3. N. Rusali "Contribuția cadrelor didactice la dezvoltarea presei în Dobrogea" în "**Convorbiri didactice**", IV, 1975, 260 p., editat de Casa Corpului Didactic Tulcea.

